

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету
протокол № 9 від 23.02.2021 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 46-р від 23.02.2021 р.
із змінами і доповненнями
затвердженими
вченою радою університету
протокол № 9 від 23.01.2024 р.
уведене в дію наказом ректора
№ 21-р від 23.01.2024 р.

Ректор

Богдан БУЯК

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ (СТАЖУВАННЯ)
ПЕДАГОГІЧНИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ**

Тернопіль – 2024

1. Загальні положення

1.1. Це Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про професійний розвиток працівників», Постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково- педагогічних працівників» (зі змінами), Наказу Міністерства освіти і науки України №1341 від 30 жовтня 2020 року «Про затвердження Методичних рекомендацій для професійного розвитку науково-педагогічних працівників», Наказу Міністерства освіти і науки України № 977 від 11 липня 2019 року «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 26 червня 2019 року (протокол №6) «Про затвердження Рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості», Стандартів і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG), і визначає порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (далі ТНПУ, Університет), а також порядок прийому на стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників інших закладів освіти.

1.2. Положення визначає процедуру, види, форми, обсяг, періодичність, умови підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету.

1.3. Метою підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету є їхній професійний розвиток відповідно до державної політики в галузі освіти та забезпечення якості освіти.

1.4. Основними завданнями підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників є:

- удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань з урахуванням вимог відповідного професійного стандарту (у разі його наявності);
- набуття особою досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у межах спеціальності та/або професії та/або займаної посади;
- формування й розвиток цифрової, управлінської, комунікаційної, медійної, інклюзивної, мовленнєвої компетентностей тощо.

1.5. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників здійснюється з метою формування й закріплення на практиці професійних компетентностей, здобутих у результаті теоретичної підготовки, щодо виконання завдань і обов'язків на займаній посаді або посаді вищого рівня, засвоєння вітчизняного й зарубіжного досвіду, формування особистісних якостей для виконання професійних завдань на новому, більш високому якісному рівні в межах певної спеціальності.

1.6. Науково-педагогічні й педагогічні працівники Університету можуть підвищувати кваліфікацію в Україні та за кордоном (крім держави, що визнана Верховною Радою України державою-агресором чи державою-окупантом).

1.7. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників здійснюється на підставі договорів, що укладаються між закладом-замовником та закладом-виконавцем.

1.8. Джерелами фінансування підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників можуть бути кошти державного, місцевих бюджетів, кошти фізичних та/або юридичних осіб, інші власні надходження університету, інші джерела, не заборонені законодавством.

2. Види, форми та організація підвищення кваліфікації

2.1. Науково-педагогічні й педагогічні працівники Університету можуть підвищувати кваліфікацію за різними формами й видами.

Формами підвищення кваліфікації є: інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), дуальна, на робочому місці, на виробництві тощо. Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватись.

Основними видами підвищення кваліфікації є: навчання за індивідуальною програмою підвищення кваліфікації за профілем відповідно до освітньої програми, яку забезпечує працівник; наукове стажування; участь у конференціях, семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо.

2.2. Окремі види діяльності науково-педагогічних і педагогічних працівників (участь у програмах академічної мобільності, наукове стажування, самоосвіта, здобуття наукового ступеня, другої вищої освіти, а також участь у конференціях, семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо), що провадилася поза межами плану підвищення кваліфікації закладу освіти, можуть бути визнані як підвищення кваліфікації відповідно до цього Положення.

Процедура зарахування окремих видів діяльності, їхніх результатів та обсяг підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників університету визначається цим Положенням.

2.3. Науково-педагогічні й педагогічні працівники самостійно обирають конкретні форми, види, напрями й суб'єкти надання освітніх послуг із підвищення кваліфікації.

2.4. Підвищення кваліфікації за індивідуальною програмою науково-педагогічними й педагогічними працівниками здійснюється не рідше одного разу на п'ять років згідно з планом підвищення кваліфікації університету на навчальний рік. Педагогічні та науково-педагогічні працівники мають право на підвищення кваліфікації поза межами університетського плану.

2.5. Суб'єктом підвищення кваліфікації для науково-педагогічних і педагогічних працівників може бути заклад вищої освіти (його структурний підрозділ), наукова установа, інша юридична чи фізична особа, зокрема фізична особа – підприємець, що надає освітні послуги з підвищення кваліфікації науково-педагогічним і педагогічним працівникам. Педагогічні та

науково-педагогічні працівники можуть підвищувати кваліфікацію у різних суб'єктів під час підвищення кваліфікації.

2.6. Під час стажування науково-педагогічних і педагогічних працівників ТНПУ в інших закладах освіти або наукових установах керівником стажування призначається науково-педагогічний чи науковий працівник, який працює в суб'єкта підвищення кваліфікації за основним місцем роботи, має науковий ступінь та/або вчене звання і не менше десяти років досвіду роботи на посадах науково-педагогічних чи наукових працівників.

2.7. Програма підвищення кваліфікації затверджується суб'єктом підвищення кваліфікації. Програма підвищення кваліфікації повинна містити інформацію про тему (напрямок, найменування), зміст, обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або в кредитах ЄКТС, вид, форму підвищення кваліфікації, місце (місця) надання освітньої послуги, вартість (у разі встановлення) або про безоплатний характер надання такої освітньої послуги.

2.8. Обсяг (тривалість) програми підвищення кваліфікації визначається відповідно до фактичної тривалості її в годинах без урахування самостійної (позааудиторної) роботи або в кредитах ЄКТС з урахуванням самостійної (позааудиторної) роботи.

2.9. Університет забезпечує відкритість і доступність інформації про кожен власну програму підвищення кваліфікації шляхом оприлюднення її на своєму веб-сайті, офіційному веб-сайті МОН України (установ, що належать до сфери його управління), або на Національній освітній електронній платформі із зазначенням термінів (графіка) виконання такої програми.

2.10. Організацію підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників ТНПУ та прийом представників інших закладів освіти на стажування на базі університету здійснює Навчально-науковий центр проєктної та науково-технічної діяльності.

2.11. Науково-педагогічні й педагогічні працівники, які відповідно до плану-графіка проходять підвищення кваліфікації за індивідуальною програмою (не рідше одного разу на п'ять років), подають до Навчально-наукового центру проєктної та науково-технічної діяльності такі документи:

- заяву про направлення на підвищення кваліфікації за формою, наведеною в Додатку 1 до цього Положення, погоджену проректором з наукової роботи, завідувачем кафедри;
- витяг з протоколу засідання кафедри щодо направлення на підвищення кваліфікації;
- направлення на підвищення кваліфікації науково-педагогічного або педагогічного працівника за формою, наведеною в Додатку 2 до цього Положення;
- індивідуальну програму підвищення кваліфікації за формою, наведеною в Додатку 3 до цього Положення, що містить мету, завдання, строк, обсяг, зміст підвищення кваліфікації, очікувані результати.

2.12. Зарахування на підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників з інших закладів освіти здійснюється за наказом

ректора (проректора з наукової роботи) на підставі направлення на підвищення кваліфікації закладу-замовника та інших документів, передбачених чинним законодавством.

2.13. Ректор, проректори, декан, заступник декана факультету, завідувач кафедри, завідувач аспірантури й докторантури університету, які вперше призначені на відповідну посаду, проходять підвищення кваліфікації відповідно до займаної посади протягом двох перших років роботи (обсяги такого підвищення кваліфікації визначає вчена рада університету), а також не рідше одного разу на п'ять років – за індивідуальною програмою за профілем.

2.14. Контроль за процесом підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників здійснює проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва.

3. Періодичність, обсяги підвищення кваліфікації

3.1. Науково-педагогічні й педагогічні працівники Університету підвищують свою кваліфікацію згідно з цим Положенням не рідше одного разу на п'ять років.

3.2. Обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників визначається в годинах та кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) за накопичувальною системою (Додаток 4)

3.3. Обсяг підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університету протягом п'яти років не може бути меншим, ніж шість кредитів ЄКТС (один кредит ЄКТС становить 30 годин). Один день підвищення кваліфікації оцінюється у 6 годин або 0,2 кредиту ЄКТС.

3.4. Один тиждень наукового стажування науково-педагогічних працівників зараховується як підвищення кваліфікації в обсязі 30 годин або одного кредиту ЄКТС.

3.5. Обсяг підвищення кваліфікації шляхом участі науково-педагогічного й педагогічного працівника у програмі академічної мобільності зараховується в межах визнаних результатів навчання, але не більше ніж 30 годин або один кредит ЄКТС на рік.

3.6. Строк навчання науково-педагогічних і педагогічних працівників за межами України встановлюється відповідно до вимог законодавства та на підставі запрошень, договорів, укладених з іноземними закладами вищої освіти, науковими, освітньо-науковими й іншими установами.

4. Визнання результатів підвищення кваліфікації

4.1. Результати підвищення кваліфікації враховуються під час обрання на посаду за конкурсом чи укладення трудового договору з науково-педагогічними працівниками, а також під час проведення атестації педагогічних працівників Університету.

4.2. Результати підвищення кваліфікації у суб'єктів підвищення кваліфікації, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або проводять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою, не потребують

окремого визнання чи підтвердження.

4.3. Результати підвищення кваліфікації у інших суб'єктів підвищення кваліфікації визнаються рішенням вченої ради ТНПУ.

4.4. Порядок визнання результатів підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників визначає вчена рада Університету.

4.5. У разі невизнання результатів підвищення кваліфікації вчена рада Університету надає рекомендації педагогічному або науково-педагогічному працівнику щодо повторного підвищення кваліфікації в інших суб'єктів підвищення кваліфікації.

4.6. Педагогічний або науково-педагогічний працівник упродовж місяця після завершення підвищення кваліфікації подає до вченої ради клопотання про визнання результатів підвищення кваліфікації та документи про проходження підвищення кваліфікації. Клопотання протягом місяця з дня подання розглядається на засіданні вченої ради Університету. Вчена рада може доручити розгляд таких питань вченим радам структурних підрозділів.

4.7. У разі підвищення кваліфікації шляхом інформальної освіти (самоосвіти) замість документа про підвищення кваліфікації подається звіт про результати підвищення кваліфікації з підтверджувальними матеріалами.

4.8. Результати інформальної освіти (самоосвіти) науково-педагогічних і педагогічних працівників, які мають науковий ступінь та/або вчене чи почесне звання, можуть бути визнані вченою радою Університету як підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників. Обсяг підвищення кваліфікації шляхом інформальної освіти (самоосвіти) зараховується відповідно до визнаних результатів навчання, але не більше 30 годин або одного кредиту ЄКТС на рік.

4.9. Обсяг підвищення кваліфікації шляхом участі науково-педагогічного чи педагогічного працівника у програмі академічної мобільності зараховується в межах визнаних результатів навчання, але не більше ніж 30 годин або один кредит ЄКТС на рік.

4.10. Наукове стажування науково-педагогічних працівників Університету, що здійснюється відповідно до статті 34 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», може бути визнане вченою радою як підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників. Один тиждень наукового стажування науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти зараховується як підвищення кваліфікації в обсязі 30 годин або одного кредиту ЄКТС.

4.11. Здобуття другого магістерського рівня вищої освіти, закінчення аспірантури (докторантури) визнається як підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників. Обсяг підвищення кваліфікації в таких випадках вираховується відповідно до встановленого обсягу освітньо-професійної (освітньо-наукової, освітньо-творчої) програми в годинах або кредитах ЄКТС. Здобуття наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук), доктора наук, присвоєння вченого звання доцента (професора) також визнається як підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників в обсязі 120/180 годин відповідно.

Остаточне рішення щодо визнання результатів підвищення кваліфікації приймається проректором з наукової роботи за поданням вченої ради університету.

Навчально-науковий центр проєктної та науково-технічної діяльності здійснює облік звітної документації та вносить пропозиції щодо подальшого використання результатів підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників в організації освітнього процесу та наукової діяльності ТНПУ.

5 Документ про підвищення кваліфікації

5.1 За результатами проходження підвищення кваліфікації науково-педагогічним і педагогічним працівникам видається документ про підвищення кваліфікації, технічний опис, дизайн, спосіб виготовлення, порядок видавання та обліку якого визначається відповідним суб'єктом підвищення кваліфікації.

5.2. Документ про підвищення має містити таку інформацію:

- прізвище та ініціали (ініціал імені) науково-педагогічного й педагогічного працівника, який пройшов підвищення кваліфікації;
- форму, вид, тему (напрямок, найменування) підвищення кваліфікації та його обсяг (тривалість) в годинах або кредитах ЄКТС;
- дату видавання та обліковий запис документа про підвищення кваліфікації.

У документі про підвищення кваліфікації повинні бути зазначені:

- повне найменування суб'єкта підвищення кваліфікації (для юридичних осіб);
- тема (напрямок, найменування), обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації в годинах та/або кредитах ЄКТС, тощо;
- прізвище, ім'я та по батькові особи, яка підвищила кваліфікацію;
- опис досягнутих результатів навчання;
- дата видання та обліковий запис документа;
- найменування посади (у разі наявності), прізвище, ініціали особи, яка підписала документ від імені суб'єкта підвищення кваліфікації та її підпис.

Документи про підвищення кваліфікації (сертифікати, свідоцтва тощо), що були видані за результатами проходження підвищення кваліфікації в суб'єктів підвищення кваліфікації нерезидентів України, можуть містити іншу інформацію, ніж визначено цим пунктом Положення.